

Genel cerrahi uzmanlık eğitim programı ve ultrasonografi eğitimi

General surgery resident training programme and ultrasonography training

Orhan Veli Özkan*

Özet:

USG pek çok yerde kullanıldığı gibi Genel Cerrahide de noninvaziv olması, radyasyon içermemesi, çabuk ve kolay uygulanabilmesi, acile, servise, yoğun bakıma rahat taşınabilmesi nedeniyle yaygın olarak başvurulan etkili, faydalı tanı ve tedaviye katkı sağlayan bir yöntemdir. USG'nin Genel Cerrahlar tarafından da öğrenilmesi ve yapılmasının gerekliliği ve pek çok faydaları vardır. Bu mektup Genel Cerrahi uzmanlık eğitiminde Ultrasonografinin öğretilmesini, en çok üyeye sahip derneklerinden olan Türk Cerrahi Derneğinin Ulusal Cerrahi Dergisinde tartışmaya açmak ve gündeme getirmek amacıyla yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Genel cerrahi asistanlık eğitimi, ultrasonografi eğitimi

Bir zamanlar bilgisayarlı tomografiden sonra geldiği düşünülen ultrasonografi (USG) son zamanlarda tekrar ilgi odağı haline gelmiştir. Bunun sebebi sadece yüksek çözünürlüklü makinalardan kaynaklanmamaktadır. Aynı zamanda cerrahlar tarafından USG sırasında gerçek zamanlı gözlem yapmak statik görüntülerin daha sonra incelenmesine göre daha çok tercih edilmektedir. USG pek çok yerde kullanıldığı gibi Genel Cerrahide de noninvaziv olması, radyasyon içermemesi, çabuk ve kolay uygulanabilmesi, acile, servise, yoğun bakıma rahat taşınabilmesi nedeniyle yaygın olarak başvurulan etkili, faydalı tanı ve tedaviye katkı sağlayan bir yöntemdir. Şu andaki uygulamada bunu Radyoloji uzmanları yapmakta ve bu yöntemden faydalanmak için bir radyolog ile beraber çalışmak zorunluluğu var. USG'nin Genel Cerrahlar tarafından da öğrenilmesi ve yapılmasının gerekliliği ve pek çok faydaları vardır.

Genel Cerrahi uzmanlık eğitiminde temel hedef, asistanların mesleki yeterliliği kazanmalarını, mesleğini uygularken gereksinimi olan bilgi ve becerilere sahip olmalarını sağlamaktır. Bu eğitim aynı zamanda cerrahlara yaşam boyu öğrenme ve yeterliliğini sürdürme becerisini de vermelidir. Bu donanımlarla yetişen Genel Cerrahlar hastalarını en uygun bir biçimde tedavi edebilecek ve insana hizmet etmenin mutluluğunu ve onurunu yaşayacaktır. Bu standardı yakalamak için Türk Cerrahi Derneği, Türk Cerrahi Yeterlik Yürütme Kurulu ve bazı meslektaşlarımızın da katkılarıyla 2006 yılında Genel Cerrahi Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Eğitim Programı hazırlamıştır. Bu program zaman içindeki gelişmelerle revize edilebilecek dinamik bir çerçeveye sahiptir. Bu programda abdominal cerrahi, akut batin, sindirim sistemi, karaciğer, safra yolları ve pankreas konularında uygun laboratuvar ve radyolojik incelemelerin seçilmesi ve uygulanması hedef olarak gösterilmiştir. Yine bu programla Genel Cerrahların ayakta direkt batin grafisi yorumladıkları gibi USG uygulaması ve yorumlaması amaçlandığı görülmektedir (1).USG eğitiminde öğrenme eğrisi mevcut olmakla birlikte bu doğru motivasyonla hızlı bir şekilde kat edilebilir.

Avrupa ve Amerika'daki Genel Cerrahi asistan eğitim programlarını ve uygulamalarını gözden geçirdiğimiz zaman Genel Cerrahların USG eğitimi aldıklarını ve uyguladıklarını görmekteyiz (2,3). USG eğitimi Avrupa'da özellikle Almanya'da Genel Cerrahi asistanlığı eğitiminin bir parçasıdır (4). Ayrıca İtalya'dan yapılan bir yayının materyal ve metod bölümünde USG'lerin aynı operatör tarafından yapıldığı ifade edilmektedir (5). Ameri-

Makalenin Geliş Tarihi : 30.11.2007
Makalenin Kabul Tarihi : 07.06.2008

* Musafa Kemal Üniversitesi Tayfur Ata Sökmen Tıp
Fakültesi Genel Cerrahi AD, HATAY

Yard. Doc. Dr. Orhan Veli ÖZKAN
Mustafa Kemal Üniversitesi Lojmanları Sabancı Kız Yurdu
Arkası B Blok No:108 31100 Antakya / HATAY
Tel: (0326) 214 86 61
e-posta: veliorhan@hotmail.com

ka'da Texas Üniversitesi Southwestern Medical Center'in uyguladığı Genel Cerrahi asistan eğitim programında birinci yıldan başlamak üzere her yıl asistanların hangi seviyede USG öğreneceği belirtilmiştir. Buna göre, en son yılda asistanlar intraoperatif USG kullanacak kadar ileri derecede USG öğrenmiş olmaktadır (6).

Japonya'da Genel Cerrahide USG'nin kullanımıyla ilgili yayında, gece nöbetlerinde Radyologlara ulaşılamadığını, genel cerrahi asistanlarının akut apandisit tanısından USG eşliğinde yaptıkları torasentezden parasenteze kadar girişimsel işlemleri kendileri yaptıkları bildirilmektedir. USG adeta stetoskop gibi kullanılmaktadır (7).

Acil ve travma hastalarında ayırıcı tanı ve tedavide USG yaygın olarak kullanılmaktadır. Hatta tanısız periton lavajı yerine tercih edilmektedir. Çünkü noninvaziv, karında sıvı olup olmadığı, varsa yapısı (kan, asit, apse gibi) hakkında ön bilgi verebiliyor. Solid organları değerlendirmede dolayısı ile laparotomi kararı vermede son derece etkili bilgiler sunmaktadır. Bu gibi hastalarda doğru tanı ve tedaviyi seçmede zaman faktörü çok önemlidir. Çoğu zaman ve ülkemiz koşullarında radyolog bulunamadığı veya ulaşılamadı-

Summary:

General surgery resident training programme and ultrasonography training

Summary: Since it is non-invasive, radiation-free, easy to perform, and easy to transport to emergency rooms or intensive care units; USG is an effective and commonly performed method that contributes both diagnosis and treatment. Therefore, it is required for general surgeons to learn how to perform USG. This letter is written to open a discussion forum about ultrasonography teaching in general surgery resident training in Journal of National Surgery owned by Turkish Surgery Society, one of the most populated societies.

Key Words: general surgery resident training, ultrasonography training

ğı için tanı ve dolayısı ile tedavide gecikme veya gereksiz invaziv işlemler yapılabilmektedir.

Genel cerrahların yaptığı elektif tanı ve tedavi işlemlerinde de USG'nin önemli bir yeri ve katkısı bulunmaktadır. Günümüzde safra kesesi taşına bağlı yapılan ameliyatlarda en sık yaptığımız operasyonlardır. Bu hastaların tanısında mutlaka USG verileri olmalıdır. Ancak ülkemiz koşullarında bu her zaman mümkün olmamakta veya daha ileri bir merkeze gitme zorunluluğu anlamına gelmekte ve bu da zaman ve ekonomik kayıp demektir. Ayrıca USG eşliğinde yapıldığında daha etkili sonuçlar alınan meme, tiroid bezi veya kitle biyopsilerinde radyologun değerlendirmesine bağlı kalınmaktadır.

Ülkemizde de tanı ve tedavilerinde USG'yi kullanan ve kendileri asistanlık döneminde USG eğitimi veren branş-

lar mevcuttur. Örneğin Kadın Hastalıkları ve Doğum uzmanlık eğitiminde USG öğretilmekte ve kullanılmaktadır. Bu branşta USG'den etkin ve yoğun biçimde yararlanılmaktadır. Prenatal dönemde anomali incelemesi, amniyon sıvısında sitolojik inceleme gibi.

Ülkemizde USG eğitimi, Genel cerrahi asistanlık sürecinde uygun bir süre radyoloji rotasyonu şeklinde veya kendi eğitim ve uygulamalarımız esnasında verilebilir. Bu yetenek Genel Cerrahlara endoskopide olduğu gibi çok büyük faydalar ve kolaylıklar sağlayacaktır.

Genel Cerrahi uzmanlarının USG öğrenmesi özellikle perifer yerlerde çalışanların tanı ve tedavide başarısını arttıracak, yanlışını dolayısıyla yasal sorumluluk ve cezai durumlara düşmesini azaltacaktır.

KAYNAKLAR

1. Çam R, Kuterdem E, Sayek İ ve ark. (Türk Cerrahi Yeterlik Yürütme Kurulu). Genel Cerrahi Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Eğitim Programı. Ankara 2006: 126-152.
2. Cox S, et al. Surgical Resident Curriculum 1995; Virginia-USA.
3. European Training Charter for Medical Specialists, Surgery, UEMS, 1995.
4. Zuidema GD. Shackelford's Surgery of the Alimentary Tract. Fourth Edition. Volume 3. Philadelphia, Pennsylvania. WB Saunders Company 1996: 567.
5. Massaro F, Vera L, Schiavo M, et al. Ultrasonography thyroid volume estimation in hyperthyroid patients treated with individual radioiodine dose. J Endocrinol Invest 2007;30:318-322.
6. Valentine RJ, Rege RV. Integrating technical competency into the surgical curriculum: doing more with less. 2004; 84:1647-1667.
7. Matsushima K. Ultrasonography in surgical residency. J Am Col Surg 2006; 203: 583.